

REVISIONSRAPPORT
**GRUNDLÄGGANDE
GRANSKNING AV
Regionala utvecklingsnämnden**

Revisionskontoret
Therese Norrbelius,
Certifierad kommunal revisor
Dnr: REV/33/2020

Innehållsförteckning

1	BAKGRUND.....	3
2	SYFTE, REVISIONSFRÅGA OCH AVGRÄNSNING	3
3	AVGRÄNSNING.....	4
4	REVISIONSKRITERIER.....	4
5	ANSVARIG STYRELSE/NÄMND.....	4
6	METOD	4
7	RESULTAT AV GRANSKNINGEN	5
7.1	STYRNING, UPPFÖLJNING OCH KONTROLL.....	5
7.1.1	Verksamhetsplan och budget	6
7.1.2	Tolkning av fullmäktiges mål	7
7.1.3	Uppföljning och rapportering	7
7.1.4	Beslut om åtgärder	9
7.1.5	Nämndens arbete med internkontrollplan.....	11
7.1.6	Vidtagna åtgärder utifrån föregående års granskning	12
7.1.7	Dataskyddsombud.....	13
7.1.8	Iakttagelser i årets fördjupade granskningar	13
7.2	MÅLUPPFYLLELSE	14
7.2.1	Mål för verksamhet och ekonomi.....	14
7.2.2	Ekonomiskt resultat förenligt med budget.....	14
7.3	BEDÖMNING OCH REKOMMENDATIONER.....	15
8	KVALITETSSÄKRING	17
9	UNDERTECKNANDE.....	17
10	BILAGOR	18
10.1	BILAGA 1	18

1 BAKGRUND

Regionens revisorer granskar årligen i den omfattning som följer av god revisionsred all verksamhet som bedrivs inom styrelsen och nämndernas verksamhetsområden. Revisorerna prövar om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Nämnderna ska var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt, samt de föreskrifter som gäller för verksamheten följs. De ska även se till att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredställande sätt.

Den grundläggande granskningen genomförs varje år avseende nämnder och styrelser och är till sin karaktär en löpande insamling av fakta och iakttagelser.

I föregående års grundläggande granskning framkom bland annat att nämndens rutiner för månadsrapporter inte följde regionens styrmodell. Liksom vid tidigare granskningar framkom även att det fanns fortsatta behov av att utveckla uttolkning och styrningen av fullmäktiges och nämndens mål. Under 2019 har IT-stödet Stratsys börjat användas som stöd vid planering, uppföljning och intern kontroll.

Länstrafikens verksamhet, som bedrivits i bolagsform, har under 2020 lyfts in i den regionala utvecklingsförvaltningen.

Både kollektivtrafiken och kulturen har drabbats hårt av coronapandemin vilket påverkat nämndens ekonomi under året.

Ovanstående iakttagelser har följts upp som en del av den grundläggande granskningen.

2 SYFTE, REVISIONSFRÅGA OCH AVGRÄNSNING

Syftet med den grundläggande granskningen har varit att ge underlag för revisorerna att uttala sig om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt sätt, om verksamheten sköts på ett ekonomiskt tillfredställande sätt och om den interna kontrollen varit tillräcklig.

Revisionsfrågor

Granskningen besvarar följande revisionsfrågor:

Styrning, uppföljning och kontroll

- Har nämnden antagit en verksamhetsplan och budget för sin verksamhet?
- Finns resultatmål för nämndens ekonomi och verksamhet som utgår från fullmäktiges viljeinriktning och prioritering?
- Har nämnden haft en uppföljning och rapportering av ekonomi och verksamhet i enlighet med styrmodellen?
- Har nämnden fattat beslut om åtgärder vid avvikelser från budget och resultatmål?
- Har nämnden bedrivit ett systematiskt arbete med risker utifrån en fastställd internkontrollplan?
- Har nämnden vidtagit åtgärder utifrån föregående års grundläggande granskning?
- Har nämnden utsett ett dataskyddsombud?

Måluppfyllnad

- När nämnden fastställda mål för verksamhet och ekonomi?
- Har nämnden ett ekonomiskt resultat förenligt med budget?

3 AVGRÄNSNING

Granskningen har avgränsats till verksamhetsåret 2020. Nämndens räkenskaper omfattas inte av denna granskning då de granskas i samband med regionens bokslut.

4 REVISIONSKRITERIER

Vår bedömning har utgått från:

- Kommunallagen (2017:725)
- Reglemente för Regionala utvecklingsnämnden 2019-2022 (RUN/2343/2016)
- Regionplan 2020-2022 (RS/334/2019)
- Reglemente och riktlinje för intern kontroll och styrning (RS/598/2018)
- Regler för planering och uppföljning av Region Jämtland Härjedalens styromdell (RS/101/2015)
- Fullmäktigebeslut

5 ANSVARIG STYRELSE/NÄMND

Granskningen avser regionala utvecklingsnämnden.

6 METOD

Granskningen har utförts genom inhämtning och granskning av styrande dokument, protokoll, delårs- och årsrapporter, hearing, dialog, intervjuer, inhämtning av skriftliga svar på frågor.

Substansgranskning har utförts för att i erforderlig omfattning verifiera gjorda utsagor samt att system och rutiner fungerar på avsett sätt.

7 RESULTAT AV GRANSKNINGEN

7.1 STYRNING, UPPFÖLJNING OCH KONTROLL

Av reglemente för regionala utvecklingsnämnden framgår att nämnden ska:

- ansvara för de regionala utvecklingsfrågorna i regionen,
- ansvara för de regionala utvecklingsuppgifter som följer av lagen (2010:630) om
- regionalt utvecklingsansvar,
- ansvara för regionens kulturverksamhet i regionen,
- ansvara för fördelning av statsbidrag och regionala bidrag till de regionala
- kulturinstitutionerna i regionen,
- ansvara för bidrag till regionala ideella organisationer och föreningar,
- förvalta regionens konstsamling och svara för konstinköp,
- ansvara för internationella frågor inom sitt verksamhetsområde,
- vara styrelse för folkhögskolorna Birka och Bäckedal,
- fullgöra regionens uppgift som kollektivtrafikmyndighet,
- arbeta med frågor om folkhälsa inom sitt verksamhetsområde,
- arbeta med frågor om klimat, energi och miljö, ur ett regionalt perspektiv
- arbeta med frågor om jämställdhet, mångfald och integration ur ett regionalt perspektiv,
- arbeta med frågor om forskning och utveckling inom sitt verksamhetsområde,
- delta i Regionens samverkansråd och samverkansarenor för kommuner och region i frågor inom sitt verksamhetsområde,
- bevaka och tillvarata regionens intresse vid bolags- och föreningsstämmor i följande företag: Almi Företagspartner Mitt AB, Peak Region AB, Vattenbrukscentrum Norr AB, Jämtlandsgården AB, Naboer AB, Torsta AB, Länstrafiken i Jämtlands Län AB, Norrtåg AB, AB Transitio, Jämtland Härjedalen Resor AB¹, Stiftelsen Jamtli, Jämtland Härjedalen Turism ekonomisk förening, Coompanion kooperativ utveckling i Jämtlands län ekonomisk förening, Folkets Hus ekonomisk förening, Valgamaa – Jämtlands läns ekonomisk förening samt kommunalförbundet Norrlands Nätverk för Musikteater och Dans,
- bereda ärenden som ska handläggas av fullmäktige inom sitt verksamhetsområde såvida beredning inte görs av en fullmäktigeberedning samt yttra sig över ärenden som ska handläggas av fullmäktige och som beretts av en fullmäktigeberedning med de begränsningar som framgår av 5 kap 29-33 §§ kommunallagen. Vid beredning av viktigare ärenden om regionala utvecklingsfrågor och fördelning av medel inom regional utveckling och projektmedel ska nämnden se till att regionens samverkansorgan får möjlighet att yttra sig,
- verkställa fullmäktiges beslut inom sitt verksamhetsområde,
- i övrigt fullgöra de uppdrag som fullmäktige har lämnat över till nämnden.

¹ Enligt biträde regiondirektör ingår inte Jämtland Härjedalen Resor AB i nämndens ansvarsområdet. Detta bör justeras i nämndens reglemente.

7.1.1 Verksamhetsplan och budget

Revisionsfråga: Har nämnden antagit en verksamhetsplan och budget för sin verksamhet?

Enligt regionens tidigare styrmodell ska nämndens verksamhetsplan parallellplaneras med regionplan, finansplan och regiondirektörens verksamhetsplan och fastställas i oktober. Verksamhetsplanen ska fastställas av nämnden och anmälas till regionfullmäktige.

Enligt den styrmodell som fastställdes i juni 2020 fastställer nämnderna och regionstyrelsen sina verksamhetsplaner med budget för nästkommande verksamhetsår i november. Planerna anmäls sedan till fullmäktige. Regionplanens strategier följer med i verksamhetsplanerna och insatsområden konkretiseras genom politiska resultatmål och mätetal för ett år. Resultatmålen ska också kopplas till budget med ekonomiska ramar för respektive organs verksamheter.

Nämndens verksamhetsplan² fastställdes i december 2019 och har reviderats i mars och juni 2020³. Det framgår inte av protokollet om verksamhetsplanen som fastställdes i december anmäls till fullmäktige. De reviderade verksamhetsplanerna har dock expedierats till fullmäktige.

I mars reviderades nämndens verksamhetsplan. Revideringen avsåg de av fullmäktige fastställda budgetförändringarna varav två berörde nämndens budgetram⁴. Det ena avsåg kostnader för Office 365 vars finansiering övertogs av regionstyrelsen. Den andra förändringen avsåg kostnader för företagshälsovård som tidigare bekostats av staben, men från och med 2020 ska finansieras inom respektive nämnd. Anslaget fördes över till regionala utvecklingsnämnden. Nämndens budgetram efter revidering uppgick till 338,6 mkr.

Revideringen i juni avsåg omfördelning av 110 mkr från område Infrastruktur och kommunikationer till område Kollektivtrafik med anledning av övertagandet av Länstrafikens verksamhet. Vid mötet föreslog regiondirektören och regionala utvecklingsdirektören i sin tjänsteskrivelse att två mål⁵ och fyra mätetal⁶ i verksamhetsplanen skulle flyttas fram respektive revideras med anledning av coronapandemin. Utifrån ett yrkande beslutade nämnden att avslå förslag om revidering av mål. Orsak till avslag framgår inte av protokollet. Omfördelning av medel för kollektivtrafiken fastställdes. Budgetramen var således oförändrad.

Bedömning

- Vi bedömer att nämnden har antagit en verksamhetsplan och budget. Verksamhetsplanen fastställdes inte enligt tidsangivelsen i styrmodellen.

Vi rekommenderar nämnden att fastställa verksamhetsplan inom den tid som fullmäktige beslutat.

² Dnr: RUN/70/2019

³ Regionala utvecklingsnämndens protokoll 2019-12-17 §193, 2020-03-31 §29, 2020-06-09 §73

⁴ Regionfullmäktiges protokoll 2020-02-12 §15 (RS/334/2019)

⁵ Omlokaliserade verksamheter & Säkerställa ett fungerande och effektivt godstransportsystem i hela regionen.

⁶ Mätetal inom mål Tillgodose en demokratisk tillgång till kultur i hela länet & Skapa förutsättningar för att antalet verkssamma inom kulturella kreativa näringar ökar.

7.1.2 Tolkning av fullmäktiges mål

Revisionsfråga: Finns resultatmål för nämndens ekonomi och verksamhet som utgår från fullmäktiges viljeinriktning och prioritering?

Enligt den nya styrmodellen från 2020 ska strategierna och insatsområden från regionplanen konkretiseras genom politiska resultatmål och mätetal för ett år.

Regionfullmäktige har i regionplan 2020-2022 beslutat om fyra strategier vilka visar den politiska viljeinriktningen och övergripande prioriteringar.

De fyra strategierna är:

- Strategi för länets utveckling
- Strategi för god vård
- Strategi för våra medarbetare
- Strategi för ekonomi- och verksamhetsresultat

Inom strategi för länets utveckling finns sex mål/prioriterade områden inom länets utveckling, fyra för god och nära vård, fyra avseende medarbetare och fem inom mål inom ekonomi- och verksamhetsresultat.

Utifrån strategierna har nämnden uttolkat 21 mål och åtta mätetal inom strategierna länets utveckling, två mål och ett mätetal inom medarbetare och två mål och två mätetal inom strategin för ekonomi- och verksamhetsresultat.

Flertalet av nämndens mål är allmänt formulerade vilket gör det svårt att använda som styrinstrument. Exempelvis anges politiska mål vara att upprätta agendor och handlingsplaner samt att strukturera, samverka och utveckla vilket nämnden redan ansvarar för enligt reglementet. Det finns också politiska mål som ingår i nämndens uppdrag som trafikmyndighet som t.ex. att revidera trafikförsörjningsprogrammet och att införliva Länstrafiken i förvaltningsområdet, det senare ett beslut fattat av fullmäktige.

Avseende mätetal är ett formulerat ”En fungerande och effektiv samverkan Gränskommitté med Tröndelag” men mätetalet konkretiserar inte hur målet ska mätas eller var gränsen går för att kommittén är effektiv.

Bedömning

- Vi bedömer att nämndens mål försämrats jämfört med föregående år. Vi anser att flertalet av målen är uppgifter som ingår i nämndens uppdrag och att antalet mätetal bör utökas för att kunna tydliggöra styrning och uppföljningen.

Vi rekommenderar nämnden att förbättra sin målstyrning genom att utveckla formuleringen av mål.

7.1.3 Uppföljning och rapportering

Revisionsfråga: Har nämnden haft en uppföljning och rapportering av ekonomi och verksamhet i enlighet med styrmodellen?

Regionstyrelsen, regionala utvecklingsnämnden och hälso- och sjukvårdsnämnden ska efter februari, mars, maj, juni, september, oktober och november redovisa en kort ekonomisk verksamhetsrapport.

Samtliga nämnder ska per april och augusti redovisa en tertiärrapport respektive delårsrapport som innefattar både ekonomisk verksamhetsrapport samt resultat för måluppfyllelse.

Inför regionstyrelsens upprättande av årsredovisningen ska samtliga nämnder och deras underliggande verksamheter leverera sina verksamhetsberättelser i februari/mars.

Månadsrapporter

Månadsrapporterna har informerats till nämnden under regionala utvecklingsdirektörens rapport. Rapporterna har bilagts kallelsen till möten. Enligt styrmodellen framgår inte att nämnden ska godkänna månadsrapporten, vi har dock noterat att regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden har som rutin att besluta om att godkänna månadsrapporterna. Nämnden har vid samtliga möten beslutat att lägga informationen till handlingarna.

Tertial- och delårsrapporter

Tertialrapport per april behandlades av nämnden vid möte i maj⁷. Enligt protokollet är måluppfyllnaden god med undantag för utbyggnad av snabbt bredband, samverkan med Tröndelag och avtalstrohet. Det ekonomiska resultatet visade på ett underskott om 558 tkr. Orsak uppges vara de stora extra anslag som lämnats till Länstrafiken. Nämnden beslutade att godkänna tertialrapporten.

Delårsrapport per augusti behandlades vid nämndens möte i september⁸. I protokollet framgår att prognosen visar på ett underskott med 19,6 mkr, men att prognosen är osäker på grund av osäkerheter med anledning av förhandlingar inom kollektivtrafiken och Jämtlands ekonomiska läge avseende kraftigt minskade intäkter. Infrastruktur och kommunikationer belastas av extra anslag om 6 mkr till Länstrafiken som nämnden beslutat om. Måluppfyllnaden uppges vara god, med undantag för utbyggnaden av bredband, samverkan med Tröndelag samt avtalstrohet. Delårsrapporten godkändes av nämndens och expedierades till regionstyrelsen.

Årsredovisning

Nämndens årsredovisning för 2020 godkändes i februari⁹ och expedierades enligt protokoll till regionstyrelsen och regionfullmäktige. Redovisad ekonomi och måluppfyllelse redogörs under avsnittet Måluppfyllelse 7.2.

Nämndens uppföljningsplan

I slutet av nämndens verksamhetsplan finns nämndens uppföljningsplan. Nämndens planerade uppföljning har i huvudsak följts. Några ärenden har flyttats fram och i de flesta fall har nämnden informerats om detta under punkten Regionala utvecklingsdirektörens rapport. En tabell med redovisning av nämndens följsamhet till planen redovisas i bilaga 10.1.

Nämndens uppföljning av uppdrag från fullmäktige

Nämnden har under 2020 fått två uppdrag av regionfullmäktige. Att besvara medborgarförslag om Länstrafikens länskort/periodkort ska gälla hos tågoperatörer¹⁰ och att bilda en förening inom ramarna för Nordiska Ministerrådet¹¹. Medborgarförslaget har behandlats av nämnden¹² och har besvarats vid regionfullmäktiges möte¹³. Uppdraget om att bilda föreningen är inte tidsatt och det framgår inte om återredovisning av ärendet ska ske. Nämnden behandlade ärendet i december och beslutade om representanter och finansiering för etableringen¹⁴.

⁷ Regionala utvecklingsnämndens protokoll 2020-05-12 §49

⁸ Regionala utvecklingsnämndens protokoll 2020-09-15 §103 (RUN/26/2020)

⁹ Regionala utvecklingsnämndens protokoll 2021-02-23 §5 (RUN/15/2021)

¹⁰ Regionfullmäktiges protokoll 2020-02-12 §4 (RS/94/2020)

¹¹ Regionfullmäktiges protokoll 2020-11-25 §130 (RS/739/2020)

¹² Regionala utvecklingsnämndens protokoll 2020-05-12 §64

¹³ Regionfullmäktiges protokoll 2020-16-17 §41

¹⁴ Regionala utvecklingsnämndens protokoll 2020-12-15 §188 (RUN/245/2020)

I samband med beslutet om att införliva Länstrafiken inom regionala utvecklingsnämndens förvaltning beslutade regionfullmäktige att inrätta ett utskott under regionala utvecklingsnämnden. Nämnden fick också i uppdrag att ta fram en genomförandeplan för verksamhetsförändringen.¹⁵ Genomförandeplan godkändes av nämnden i februari 2020¹⁶.

Nämnden har inhämtat information om överföringen under regionala utvecklingsdirektörens rapport¹⁷ och fastställde i juni ett upprättat förslag till överlåtelseavtal. Nämndens föreslog vid samma möte §96 regionfullmäktige att ge regionstyrelsen i uppdrag att färdigställa överlåtelseavtalet. Nämnden beslutade också att föreslå regionfullmäktige att anta en reviderad bolagsordning för Länstrafiken samt att upphäva bolagets ägardirektiv (§97). Revideringen i bolagsordningen avsåg endast en ändring av antalet ledamöter i bolagets styrelse. Bolagets ändamål ”att bedriva kollektivtrafik m.m.” kvarstår trots att verksamheten övergått till förvaltningen.

Uppföljning av nämndens fattade beslut

Nämnden följde vid sitt möte i oktober 2020 upp sina tidigare fattade beslut.

Bedömning

- Vi bedömer att nämnden har haft en regelbunden uppföljning av ekonomi och verksamhet. Nämnden har upprättat tertial- och delårsrapport samt årsredovisning enligt plan. Nämnden har också i huvudsak följt sin uppföljningsplan och behandlat de uppdrag de fått av fullmäktige.
- Vi anser att nämnden bör ställa sig bakom sina månadsrapporter genom att fatta beslut om att godkänna dem.
- Vi anser att nämnden bör säkerställa att beskrivningen av det kommunala ändamålet i Länstrafikens bolagsordning revideras eftersom bolaget inte längre bedriver den verksamhet som beskrivs.

Vi rekommenderar nämnden att godkänna månadsrapporterna.

Vi rekommenderar nämnden att initiera fullmäktige att tydliggöra det kommunala ändamålet med bolaget Länstrafiken.

7.1.4 Beslut om åtgärder

Revisionsfråga: Har nämnden fattat beslut om åtgärder vid avvikelser från budget och resultatmål?

Region Jämtland Härjedalens uppföljning ska medverka till förbättrad måluppfyllelse genom att bygga på en korrekt och tillförlitlig redovisning och periodiseringar av hög kvalitet. Därtill ska uppföljningen genom att beskriva avvikelserna i förhållande till uppställda mål och beslutad budget, möjliggöra att nödvändiga förändringar vidtas.¹⁸

I månadsrapporterna redovisas orsaker till de väsentligaste avvikelserna. En återkommande kommentar är projektverksamhetens svårighet att följa budget. Som tidigare nämnts har månadsrapporterna inte godkänts av nämnden utan redovisats som informationsärendet under punkten regionala utvecklingsdirektörens rapport.

¹⁵ Regionfullmäktiges protokoll 2019-11-26 §132

¹⁶ Regionala utvecklingsnämndens protokoll 2020-02-22 §14 Genomförandeplan dnr: RUN/576/2019

¹⁷ Regionala utvecklingsnämndens protokoll 2020-06-09 §71

¹⁸ Styrmodellen ” Regler för planering och uppföljning” RS/101/2015

Helårsprognosen för 2020 har under året varierat enligt tabellen nedan:

Månad då prognos upprättats	Helårsprognos, avvikelse mkr
Februari	0 mkr
Mars	-6 mkr
April, tertialrapport 1	-26 mkr
Maj	-37 mkr
Augusti, delårsbokslut	-19,6 mkr
September	-10 mkr
Oktober	0 mkr
November	0 mkr
December, utfall	2,3 mkr

Orsaken till de stora prognostiserade underskotten under mitten av året härleds till kollektivtrafiken som tappat stora intäkter med anledning av coronapandemin. Utifrån ett yrkande vid nämndens möte i mars beslutade nämnden att höja det årliga bidraget till Länstrafiken med 6 mkr. I april var nämndens prognos -26 mkr varav kollektivtrafiken stod för 20 mkr. I maj försämrades prognosen ytterligare då man tog hänsyn till risken för kraftigt försämrade intäkter för Jamtlis sommarverksamhet och risk för att folkhögskolorna inte skulle erhålla beviljade statsbidrag.

I prognosen per september ingick beviljade extra statsbidrag för kollektivtrafikens intäktsbortfall för mars till juni samt tillskott till kulturen om 3,5 mkr. I november hade det hela ansökta beloppet på 17 mkr godkänts för kollektivtrafikens intäktsbortfall.

Jamtli ansökte under hösten om 4 mkr i extraordinärt stöd. Ansökan beviljades av regionstyrelsen i december och finansierades ur det generella statsbidraget på grund av coronapandemin.

Analysen av måluppfyllelse i tertialrapporten visade att målen om bredbandsutbyggnad, samverkan med Trøndelag och avtalstrohet inte såg ut att kunna nås.¹⁹ Vid samma möte gjordes en särskild uppföljning av bredbandsstrategin där det konstaterades att det behövs avsevärt mer riktade statliga medel för att bredbandsmålen ska nås och att påverkansinsatserna från länet och regionen behöver intensifieras. Uppföljningen godkändes av nämnden, inga beslut om åtgärder fattades.

I årsredovisningen uppges att graden av måluppfyllnad har påverkats av coronapandemin och att de mål som inte uppfyllts till stor del beror på att arbetet är beroende av andra aktörer. Vidare anges att de mål som inte uppfyllts finns med i verksamhetsplanen för 2021.

Månadsrapporterna har delgivits nämnden i kallelserna men rapporterna har inte godkänts av nämnden. Vid tertial- och delårsrapporter och årsredovisning har nämndens beslut varit att godkänna rapporterna.

Inga beslut om åtgärder har fattats av nämnden i samband med de ekonomiska rapporterna eller då avvikelser från mål redovisats.

¹⁹ Regionala utvecklingsnämndens protokoll 2020-05-12 §49

Bedömning

- Vi bedömer att det inte fattats några beslut om åtgärder i samband med presentationen av ekonomiska avvikelser i månadsrapporter och tertial- och delårsrapporter. I månadsrapporter finns mer information om vad som ingår i prognoserna och de extra statsbidrag som beviljats.
- Vi anser att nämnden bör godkänna månadsrapporterna för att tydligare visa att den ställer sig bakom den information som rapporterats.
- Vi bedömer att det inte fattats några beslut om åtgärder i samband med rapporterade målavvikelser. Flera av målen uppges i årsredovisningen ha påverkats negativt av coronapandemin. Som tidigare nämnts anser vi att nämndens mål behöver utvecklas för att möjliggöra en effektiv styrning och kontroll.

Vi rekommenderar nämnden att fatta beslut om åtgärder för att nå fastställda mål.

7.1.5 Nämndens arbete med internkontrollplan

Revisionsfråga: Har nämnden bedrivit ett systematiskt arbete med risker utifrån en fastställd internkontrollplan?

Enligt reglemente för intern kontroll och styrning ska nämnden fastställa internkontrollplaner inom sina ansvarsområden. Enligt riktlinjen för intern styrning och kontroll²⁰ ska nämndernas internkontrollplaner följas upp två gånger per år, i maj och november.

Nämnden beslutade i februari att avvakta med framtagande av en internkontrollplan för 2020 tills det nya arbetssättet i systemstödet Stratsys implementerats. Implementeringen var planerad till andra halvan av kvartalet av 2020.²¹

Införandet av det nya arbetssättet försenades dock och vid nämndens möte i juni antogs internkontrollplanen upprättade enligt tidigare modellen.²²

Internkontrollplanen består av risker från föregående års plan samt nya risker som identifierats av förvaltningsområdet och nämndens presidium. Planen beskriver risk och konsekvens och en sammanvägd riskpoäng. Högst bedömd risk är nedskärning av regionbidraget till statsbidragsberättigad verksamhet följt av arbetsmiljörelaterade risker där åtgärder enligt planen ska ske löpande.

Bedömningen om den interna kontrollen är tillräcklig i enlighet med reglementet för intern kontroll och styrning ska ske vid helår. Bedömningen ska dokumenteras i förvaltningens/nämndernas uppföljningsrapporter. I bedömningen ingår att bedöma ändamålsenligheten av processen för intern styrning och kontroll samt hur tillämpningen har fungerat och vid behov föreslå förbättringsåtgärder. Förvaltningschefer ansvarar för att bedömningen rapporteras till nämnderna samt till regiondirektören som har rapportskyldighet till regionstyrelsen.²³

Nämnden beslutade i november att godkänna uppföljningen av internkontrollplanen²⁴. Uppföljningen beskriver exempel på åtgärder som vidtagits t.ex. att löpande uppföljningar genomförts för kontroller av efterlevnad av lagar och regler. Det framgår dock inte hur kontrollerna har genomförts eller om det framkommit brister som krävt åtgärder. Det framgår vidare att vissa kontrollåtgärder inte har genomförts fullt ut och att risker bör uppmärksammas även 2021.

²⁰ RS/598/2018

²¹ Regionala utvecklingsnämndens protokoll 2020-02-25 §6 (RUN/198/2019)

²² Regionala utvecklingsnämndens protokoll 2020-06-09 §75

²³ Riktlinje för intern kontroll och styrning RS/598/2018

²⁴ Regionala utvecklingsnämndens protokoll 2020-11-17 §159

Vi har inte funnit någon samlad bedömning av om nämndens interna kontroll varit tillräcklig i uppföljningen eller årsredovisningen.

Bedömning

- Vi bedömer att nämnden inte har följt reglemente och riktlinje för intern kontroll och styrning avseende tid för upprättande och uppföljning. Arbetet med hantering av risker och åtgärder kan utvecklas.

Vi rekommenderar nämnden att säkerställa att internkontrollplanen fastställs i tid och att uppföljning görs mer frekvent.

Vi rekommenderar nämnden att dokumentera sin samlade bedömning av om den interna styrningen och kontrollen varit tillräcklig.

7.1.6 Vidtagna åtgärder utifrån föregående års granskning

Revisionsfråga: Har nämnden vidtagit åtgärder utifrån föregående års grundläggande granskning?

Vid föregående års grundläggande granskning lämnades ett antal rekommendationer.

I tabellen nedan redovisas i vilken grad nämnden vidtagit åtgärder.

Rekommendation	Vidtagen åtgärd
Fortsätta utvecklingen av uttolkningen av fullmäktiges mål. Målen bör ha ett styrvärde och resultaten vara möjliga att påverka av nämnden under året.	Nej. Målstyrningen har inte utvecklats. Vi bedömer att en väsentlig del av nämndens mål saknar styrvärde.
Följa upp verksamheten genom månadsrapporter i enlighet med styrmodellen.	Delvis. Nämnden har inte godkänt månadsrapporterna men har informerats om årets samtliga månadsrapporter under punkten regionala utvecklingsdirektörens rapport. Månadsrapporterna har skickats ut med kallelse och handlingar inför mötet. Styrmodellen anger inte tydligt att månadsrapporterna ska godkännas av nämnderna, men övriga nämnder har detta som rutin. För att månadsrapporten ska anses vara nämndens anser vi fortsatt att den bör godkännas av nämnden.
Göra en bedömning av ändamålsenligheten av processen för intern styrning och kontroll, samt hur tillämpningen har fungerat.	Nej. Ingen bedömning har gjorts.
Överväga att ta del av de riskanalyser som genomförs i samband med uppstart av projekt.	Ja. Vi har noterat att riskanalyser varit en del av nämndens beslutsunderlag vid beslut om ramprojektet <i>Ökad konkurrens- och investering för små och medelstora företag</i> och ramprogrammet <i>Särskilt investeringsstöd till besöksnäringen utifrån coronapandemin</i> .
Tydligare redogöra i protokollen vilka delegationsbeslut som fattats för att säkerställa medborgarnas insyn.	Ja. Anmälda delegationsbeslut framgår tydligare i nämndens protokoll.

Bedömning

- Vi bedömer att nämnden delvis vidtagit åtgärder utifrån tidigare lämnade rekommendationer. Rekommendation om utveckling av mål, hantering av månadsrapporter och bedömning av internkontrollprocessen kvarstår.

Vi rekommenderar nämnden att vidta åtgärder avseende utveckling av mål, godkänna månadsrapporterna och årligen göra en bedömning av om processen för intern kontroll och styrning varit ändamålsenlig och om den interna styrningen och kontrollen tillräcklig.

7.1.7 Dataskyddsombud

Revisionsfråga: Har nämnden utsett ett dataskyddsombud?

Varje nämnd är personuppgiftsansvarig för sina verksamhetsområden. I ansvaret ingår att utse ett dataskyddsombud samt anmäla ombudets kontaktuppgifter till Integritetsskyddsmyndigheten.

Enligt Dataskyddsförordningen, som i maj 2018 ersatte Personuppgiftslagen, behöver organisationen självständigt bedriva ett aktivt dataskyddsarbete som inte leds av dataskyddsombudet. Det ställs också högre krav på att den som utses till dataskyddsombud måste ha en tillräcklig kunskap om dataskydd och ska utses på grundval av yrkesmässiga kvalifikationer, sakkunskap och förmåga att utföra uppgifterna. Ombudet ska kunna agera självständigt och oberoende i organisationen och ska rapportera till organisationens ledning.

Nämnden utsåg den 15 maj 2018 dataskyddsombud för regionala utvecklingsnämnden. Av protokoll framgår att dataskyddsombudet anmälts till Integritetsskyddsmyndigheten.

Bedömning

- Vi bedömer att nämnden utsett ett dataskyddsombud i enlighet med kraven i Dataskyddsförordningen.

7.1.8 Iakttagelser i årets fördjupade granskningar

Tabellen nedan visar de fördjupade granskningar som revisorerna för år 2020 genomförde inom regionala utvecklingsnämndens ansvarsområde.

Fördjupad granskning	Iakttagelse
Granskning av målstyrning REV/16/2020	I granskningen framkom att antalet mätbara mål minskat i nämndens verksamhetsplan jämfört med 2019. Enligt styrmodellen ska samtliga strategier och insatsområden vara kopplade till god ekonomisk hushållning. Förekomsten av mätbara mål inom nämnden bedömdes vara på en för låg nivå för att kunna ha en tillfredställande styrning och intern kontroll.
Granskning av intern kontroll REV/14/2020	I granskningen framkom att det vid genomförande av riskanalyser inte skedde någon koppling till nämndens mål och att riskanalyserna genomfördes inom områdena. Den framkom även att det fanns behov av att tydliggöra uppdrag och organisation för utvecklingen av nämndens internkontrollarbete.

7.2 MÅLUPPFYLLELSE

7.2.1 Mål för verksamhet och ekonomi

Revisionsfråga: När nämnden fastställda mål för verksamhet och ekonomi?

I nämndens årsredovisning återredovisas åtta strategiska mål, 25 politiska mål och tio mätetal.

Strategi för länets utveckling

Nämnden har bedömt fyra av de sex av de politiska målen som inte helt tillfredställande och två som uppfyllda. De som redovisas uppfyllda är *Ett friskare liv* där det i text framgår att det sker samverkan mellan Kultur Z och Folkhälso Z och *Överenskommelse om regional samverkan* där det redogörs att ett beslut har fattats om att det ska ske en genomlysning av den kommunala överenskommelsen. Vi noterar att det politiska målet *Aktiv samverkan med Tröndelag* bedömts som uppfyllt trots att mätetalet inte redovisas som uppfyllt. Mätetalet är inte mätbart utan är angivet *En fungerande och effektiv Gränskommitté med Tröndelag*. Det anges ingen indikator som anger när kommittén är effektiv.

Som tidigare nämndes i avsnittet om tolkningen av fullmäktiges mål är flera av nämndens strategiska mål inom strategin för länets utveckling så allmänt formulerade vilket gör det svårt att använda som styrinstrument. Flera av målen handlar om att upprätta agendor och handlingsplaner samt att strukturera, samverka och utveckla vilket nämnden redan ansvarar för enligt reglementet. Mål som redovisas som uppfyllda inom *Infrastruktur och kommunikationer för framtiden* är att införliva Länstrafiken i förvaltningsområdet och revidera trafikförsörjningsprogrammet vilket är uppdrag som nämnden fått av fullmäktige respektive ingår i nämndens uppdrag som trafikmyndighet.

Strategi för våra medarbetare

Nämnden har bedömt att det politiska målet om Hälsofrämjande arbetsmiljö inte är helt tillfredställande. Till målet finns mätetal om sjukfrånvaro som under året inte har uppfyllt, i text redogörs resultat från senast genomförda arbetsmiljöenkäten och en beskrivning av vad som ingår i det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Strategi för ekonomi och verksamhetsresultat

Det politiska målet om ökade intäkter redovisas som uppfyllt, de externa intäkterna uppges ökat med 17,7 mkr jämfört med föregående år, huvuddelen kommer från utvecklingsprojekt. Målet om utvecklad upphandling redovisas som inte helt tillfredställande.

Bedömning

- Vi bedömer att nämndens måluppfyllelse avseende de politiska målen inom strategierna för länets utveckling, medarbetare och ekonomi och verksamhet inte är helt tillfredställande. I årsredovisningen anges att graden av måluppfyllnad påverkats av coronapandemin. Det finns stor utvecklingspotential när det gäller formulering av mål och mätetal då vi anser att ett flertal av dessa inte är att betrakta som mål respektive inte är mätbara.

Vi rekommenderar nämnden att utveckla sina politiska mål så att de kan användas som styrinstrument och vara möjliga att följa upp på ett tillförlitligt sätt.

7.2.2 Ekonomiskt resultat förenligt med budget

Revisionsfråga: Har nämnden ett ekonomiskt resultat förenligt med budget?

Nämndens ekonomiska resultat blev, trots prognoser om stort underskott, vid årets slut positivt med 2,3 mkr. Samtliga områden visar överskott, med undantag för område kollek-

tivtrafik som hade ett underskott med sju mkr. Kollektivtrafiken har drabbats hårt av coronapandemin men färre antal resande med anledning av nedstängda gymnasieskolor och restriktioner om att stanna hemma vid minsta symptom och att arbeta hemifrån.

Det saknas i årsredovisningen en analys av de ekonomiska effekterna nämnden drabbats av i och med coronapandemin och hur ekonomin vid årets slut gav ett positivt resultat från att i maj prognostisera -37 mkr.

Bedömning

- Vi bedömer att nämndens slutliga resultat för året är förenligt med budget. Däremot saknas en redogörelse av hur ekonomin utvecklats under året i årsredovisningen.

Vi rekommenderar nämnden att utveckla den ekonomiska analysen i årsredovisningen.

7.3 BEDÖMNING OCH REKOMMENDATIONER

Vår sammanfattande bedömning är att nämnden i huvudsak har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt men att det finns brister avseende nämndens interna kontroll.

Vi anser att nämnden bör säkerställa att beskrivningen av det kommunala ändamålet i Länstrafikens bolagsordning revideras eftersom bolaget inte längre bedriver den verksamhet som beskrivs.

Bedömningen grundar sig på följande bedömningar:

Revisionsfråga	Svar	Kommentar
Intern kontroll		
Har nämnden antagit en verksamhetsplan och budget för sin verksamhet?	Ja	Vi bedömer att nämnden har antagit en verksamhetsplan och budget. Verksamhetsplanen fastställdes inte enligt tidsangivelsen i styrmodellen.
Finns resultatmål för nämndens ekonomi och verksamhet som utgår från fullmäktiges viljeinriktning och prioritering?	Delvis	Vi bedömer att nämndens mål försämrats jämfört med föregående år. Vi anser att flertalet av målen är uppgifter som ingår i nämndens uppdrag och att antalet måttal bör utökas för att kunna tydliggöra styrning och uppföljningen.
Har nämnden haft en uppföljning och rapportering av ekonomi och verksamhet i enlighet med styrmodellen?	Ja	Vi bedömer att nämnden har haft en regelbunden uppföljning av ekonomi och verksamhet. Nämnden har upprättat tertial- och delårsrapport samt årsredovisning enligt plan. Nämnden har också i huvudsak följt sin uppföljningsplan och behandlat de uppdrag de fått av fullmäktige.
Har nämnden fattat beslut om åtgärder vid avvikelser från budget och resultatmål?	Nej	Vi bedömer att det inte fattats några beslut om åtgärder i samband med de ekonomiska avvikelser som har presenterats i månadsrapporter och tertial- och delårsrapporter. I månadsrapporter finns mer information om vad som ingår i prognoserna och de extra statsbidrag som beviljats. Vi anser att nämnden bör godkänna månadsrapporterna för att tydligare visa att den ställer sig bakom den information som rapporterats.

		Vi bedömer att det inte fattats några beslut om åtgärder i samband med rapporterade målavvikelser. Flera av målen uppges i årsredovisningen ha påverkats negativt av coronapandemin. Som tidigare nämnts anser vi att nämndens mål behöver utvecklas för att möjliggöra en effektiv styrning och kontroll.
Har nämnden vidtagit åtgärder utifrån föregående års grundläggande granskning?	Delvis	Vi bedömer att nämnden delvis vidtagit åtgärder utifrån tidigare lämnade rekommendationer. Rekommendation om utveckling av mål, hantering av månadsrapporter och bedömning av internkontrollprocessen kvarstår.
Har nämnden bedrivit ett systematiskt arbete med risker utifrån en fastställd internkontrollplan?	Delvis	Vi bedömer att nämnden inte har följt reglemente och riktlinje för intern kontroll och styrning avseende tid för upprättande och uppföljning. Arbetet med hantering av risker och åtgärder kan utvecklas.
Har nämnden utsett ett dataskyddsbud?		Vi bedömer att nämnden utsett ett dataskyddsbud i enlighet med kraven i Dataskyddsförordningen.
Ändamålsenlighet/ Ekonomiskt tillfredsställande		
När nämnden fastställda mål för verksamhet och ekonomi?	Delvis	Vi bedömer att nämndens måluppfyllelse avseende de politiska målen inom strategierna för länets utveckling, medarbetare och ekonomi och verksamhet inte är helt tillfredsställande. I årsredovisningen anges att graden av måluppfyllnad påverkats av coronapandemin. Det finns stor utvecklingspotential när det gäller formulering av mål och mätetal då vi anser att ett flertal av dessa inte är att betrakta som mål respektive inte är mätbara.
Ekonomiskt tillfredsställande		
Har nämnden ett ekonomiskt resultat förenligt med budget?	Ja	Vi bedömer att nämndens slutliga resultat för året är förenligt med budget. Däremot saknas en redogörelse av hur ekonomin utvecklats under året i årsredovisningen.

Vi rekommenderar nämnden att:

- fastställa sin verksamhetsplan inom den tid som fullmäktige beslutat.
- förbättra sin målstyrning genom att utveckla formuleringen av mål.
- godkänna sina månadsrapporter.
- initiera fullmäktige att tydliggöra det kommunala ändamålet med bolaget Länstrafiken.
- fatta beslut om åtgärder för att nå fastställda mål.
- säkerställa att internkontrollplanen fastställs i tid och att uppföljning görs mer frekvent.

- dokumentera sin samlade bedömning av om den interna styrningen och kontrollen varit tillräcklig.
- utveckla sina politiska mål så att de kan användas som styrinstrument och vara möjliga att följa upp på ett tillförlitligt sätt.
- utveckla den ekonomiska analysen i årsredovisningen.

8 KVALITETSSÄKRING

Berörda uppgiftslämnare och verksamhetsansvariga har faktagranskat lämnade uppgifter som finns med i revisionsrapporten.

Projektledare svarar för kvalitetssäkring gentemot uppgiftslämnare och av de insamlade uppgifter som används i analysen. Projektledaren har det primära ansvaret för att den analys och de bedömningar och förslag som förs fram är tillräckligt underbyggda.

Ansvarig för kvalitetssäkring har det övergripande ansvaret för att kontrollera om granskningen har en tillräcklig yrkesmässig och metodisk kvalitet samt att det finns en överensstämmelse mellan revisionsfrågorna/kontrollmålen, metoder, fakta, slutsatser/bedömningar och framförda förslag.

9 UNDERTECKNANDE

Projektledare:

Kvalitetssäkring:

Therese Norrbelius
Certifierad kommunal revisor

Leif Gabrielsson
Revisionsdirektör

10 BILAGOR

10.1 BILAGA 1

Nämndens följsamhet till sin uppföljningsplan.

Sammanträde	Planerad uppföljning	Genomförd uppföljning
25 feb	Redovisning av villkorsbeslut för 2019	2020-02-25 §4 Beslut: Region Jämtland Härjedalens återrapporering av villkorsbeslut skickas till Näringsdepartementet.
31 mars	Jämtlands län helt uppkopplat Bredbandsstrategi för Jämtlands län – Mot år 2025	2020-03-31 §28 Info: Uppföljningen flyttas till majsammanträdet. 2020-05-12 §53 Beslut att uppföljningen godkänns. Uppföljningsrapport är underlag.
12 maj	Regional verksamhet som bedrivs i bolag Nämndens internkontrollplan Samverkan med kommunerna: Samverkansavtalet	2020-05-12 §51 Beslut: Godkänner uppföljningen och överlämnar uppföljningsrapporten till regionstyrelsen. 2020-05-12 §75 Beslut: Nämndens internkontrollplan 2020 antas. Ingen uppföljning. 2020-05-12 §52 Beslut: Uppföljningsrapport Samverkansavtalet godkänns.
9 juni	Jämtlands läns ungdomsstrategi 2014-2020 Regional strategi för ökad inflyttning och förbättrad integration (Integrationsstrategi) 2015-2020 Regionala tillväxtmedel (1:1-anslaget)	2020-06-09 §71 Info: Uppföljning flyttas till septembersammanträdet 2020-10-13 §135 Beslut: Uppföljningen godkänns. 2020-10-13 §136 Beslut: Uppföljning av Regional strategi för ökad inflyttning och förbättrad integration 2015-2020 godkänns. 2020-06-09 §71 Info: uppföljningen flyttas till oktobersammanträdet. 2020-10-13 §134 Beslut: Uppföljningen av regionala tillväxtmedel godkänns
15 sept	Regionala utvecklingsnämndens verksamhetsplan 2020	2020-09-15 §103 Beslut: Delårsrapport augusti 2020 godkänns
13 okt	Redovisning av aktuellt läge för regionala utvecklingsnämndens fattade beslut Regional verksamhet som bedrivs i bolag Regionala tillväxtmedel (1:1 anslag)	2020-10-13 §132 Beslut: Sammanställning av fattade beslut läggs till handlingarna. 2020-10-13 §133 Beslut: Godkänner uppföljningen och överlämnar uppföljningsrapporten till regionstyrelsen. 2020-10-13 §134 Beslut: Uppföljningen av regionala tillväxtmedel godkänns
17 nov	Internkontrollplan 2020 Mat- och livsmedelsstrategi i Jämtlands län	2020-11-17 §159 Beslut: Uppföljning av internkontrollplan 2020 godkänns 2020-12-15 §185 Beslut: Uppföljning av handlingsplan för Mat- och livsmedelsstrategin godkänns och handlingsplan för 2021-2022 fastställs.
15 dec	Fossilbränslefritt 2030 Jämtlands län – Energi- och klimatstrategi 2020-2030	